

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/158789,Dorota-Grzechocińska-Standgericht-dla-rejencji-ciechanowskiej-i-okręgu-Suwałki.html>
28.02.2026, 12:22

Dorota Grzechocińska: Standgericht dla rejencji ciechanowskiej i okręgu Suwałki

4 lutego 1944 r. niemiecki sąd doraźny (Standgericht) dla rejencji ciechanowskiej i okręgu Suwałki wydał w więzieniu policyjnym w Forcie III w Pomiechówku wyroki śmierci na ponad 100 żołnierzy Armii Krajowej.

04.02.2024

Karta ze zdjęciami sygnalitycznymi Bolesława Kossowskiego „Konrada”, komendanta Kedywu w Inspektoracie Płocko-Sierpeckim AK, ujętego przez Niemców 3 września 1943 r. – akta śledcze gestapo. Z zasobu IPN

Większość z nich działała w ramach Inspektoratu Płocko-Sierpeckiego. W zeznaniu byłego więźnia Bolesława Czaplickiego czytamy:

„W tym dniu przyjechało do Pomiechówka «Hauptgestapo» z Płocka i każdego z nas wzywali do biura komendanta w celu odczytania protokołu (...). Każdy mógł powiedzieć: tak było lub nie. Przeważnie każdy mówił tak było, by uniknąć dalszego bicia.”

Śmierć „o szarówce”

Skazanych na śmierć Niemcy powiesili jeszcze tego samego dnia w Forcie III w Pomiechówku. Dokładna liczba ofiar nie jest znana. Według relacji świadków egzekucja zakończyła się „o szarówce”. Prawdopodobnie tego dnia nie stracono jednak wszystkich skazanych. Świadczą o tym zapisy w aktach gestapo placówki w Ciechanowie-Płocku dotyczące Czesława Markiewicza ps. Zawisza, komendanta placówki AK Podolszyce. Według nich wyrok wydany na niego 4 lutego

wykonano 5 lutego 1944 r.

W aktach śledztw prowadzonych przez wspomniane gestapo znajduje się lista nazwisk 24 żołnierzy AK Obwodu Płock skazanych na śmierć 4 lutego. W niektórych aktach zachowały się fotografie sygnalityczne wykonane w więzieniu oraz karty w kartotece osobowej gestapo.

Za sprawą konfidentów

Zamordowani zostali ujęci podczas prowadzonych przez gestapo od połowy 1943 r. serii aresztowań, do których przyczyniła się działalność konfidentów. Niemcy przechwycili również materiały dekonspirujące członków płockiej AK podczas zatrzymania jednego z łączników, na terenie placówki AK Bielsk. Tą drogą doszło do ujęcia Mateusza Fałkowskiego ps. Sęk, komendanta Obwodu AK Płock. Jego aresztowanie pociągnęło za sobą kolejne zatrzymania wśród członków sztabu Obwodu i Inspektoratu Płocko-Sierpeckiego AK. Brutalne przesłuchania w siedzibie gestapo w Płocku, podczas których więźniowie byli bestialsko katowani, zakończyły się wyrokami śmierci.

[►Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

II wojna światowa

Artykuł